

Tiedustelut: Valvira: Lennart Wahlfors puh. 09 7729 2417, gsm 050 324 9704
THL: Esa Österberg puh. 020 610 7018, gsm 0400 417 514
Marke Jääskeläinen puh. 020 610 7654

Alkoholijuomien kulutus vuonna 2008

	tuh.ltr	+ - % 08/07
Väkevät juomat	34 142	- 5,3
Väkevät viinit	4 646	1,5
Miedot viinit	59 468	1,7
Siiderit	57 335	- 4,0
Long drink -juomat	42 543	14,6
Mallasjuomat	446 524	- 1,2
Yhteensä 100 %:n alkoholina	45 480	- 1,3

Alkoholin tilastoitu kulutus väheni

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus oli vuonna 2008 ennakkotietojen mukaan runsas 45 miljoonaa litraa absoluuttialkoholia. Kulutus vähenyi 1,3 prosentilla edellisestä vuodesta. Asukasta kohti alkoholia kulutettiin 8,5 litraa. Alkoholin tilastoitu kulutus on kuitenkin 13 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2003.

Alkoholijuomien vähittäismyynti Alkon myymälöissä pieneni kahdella prosentilla ja kasvoi elintarvikeliikkeissä prosentilla. Koko vähittäismyyntin lasku oli puoli prosenttia. Anniskelumyynti väheni lähes kuusi prosenttia edellisvuodesta. Vuodesta 1997 vuoteen 2008 alkoholin anniskelukulutus on vähentynyt runsaalla neljänneksellä.

Vähittäismyyntin osuus tilastoidusta alkoholin kulutuksesta nousi 85,3 prosenttiin. Alkon myyntin osuus laski 42,6 prosenttiin ja elintarvikeliikkeiden osuus kasvoi 42,7 prosenttiin. Ravintolamyynnin osuus tilastoidusta alkoholin kulutuksesta pieneni 14,7 prosenttiin.

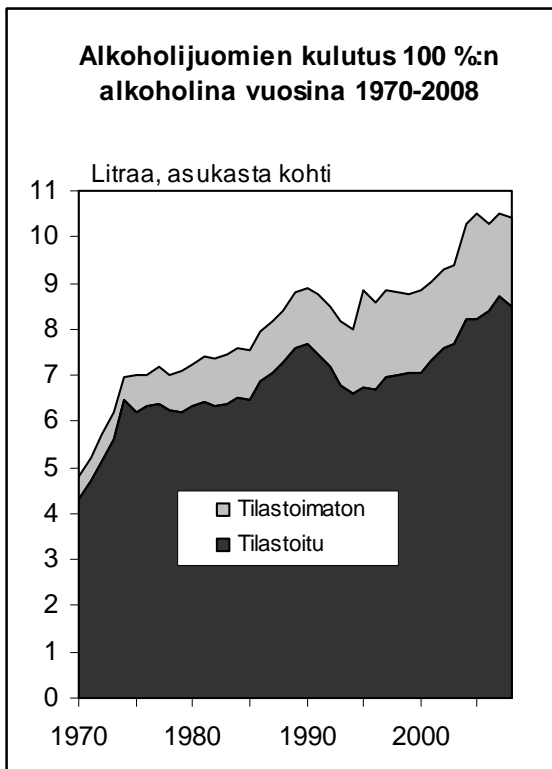
Tilastoimaton kulutus kasvoi

Virallisen kulustilaston ulkopuolelle jää niin kutsuttu tilastoimaton alkoholinkulutus eli matkailijoiden tuoma alkoholi, laillinen ja laiton kotivalmistus, suomalaisten ulkomailla kuluttama alkoholi sekä salakuljetus ja korvike-alkoholit. Matkustajatuonti kattaa nykyään lähes kolme neljänestä tilastoimattomasta kulutuksesta, kun sen osuus vielä muutama vuosi sitten oli noin puolet.

Vuoden 2004 alussa matkustajien muista EU-maista verovapaasti tuomien alkoholijuomien kiintiöt poistettiin, maaliskuussa 2004 Suomen alkoholiveroja alennettiin keskimäärin 33 prosentilla ja toukokuussa Virosta tuli EU:n jäsen. Veronalennuksesta huolimatta alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi noin kahdella kolmasosalla vuonna 2004. Vuoden 2005 lopulla matkustajatuonti kääntyi selvään laskuun. Vuonna 2007 matkustajatuonnin lasku hidastui kolmeen prosenttiin.

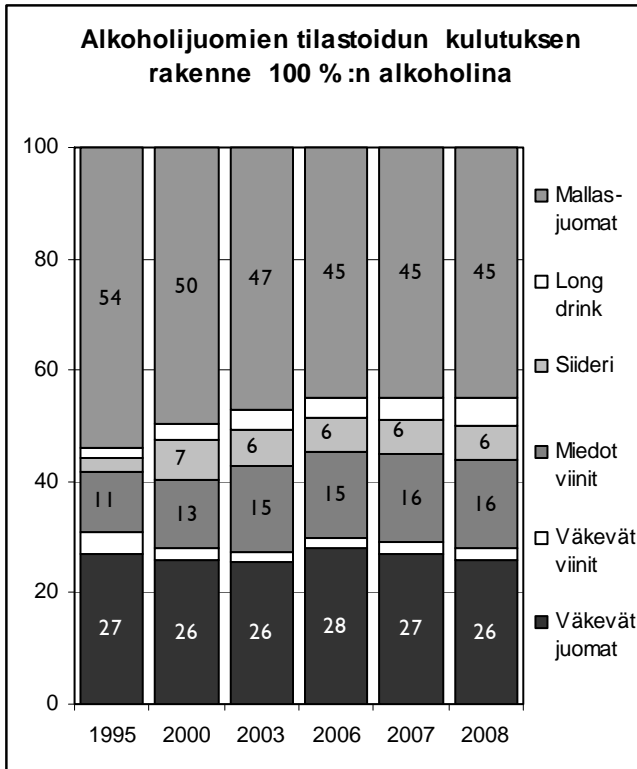
Vuonna 2008 alkoholijuomien matkustajatuonti kasvoi runsaalla neljällä prosentilla verrattuna edelliseen vuoteen. Väkevien juomien, väkevien viinien ja mietojen viinien matkustajatuonti kasvoi selvästi. Long drink -juomien, siiderien ja mallasjuomien tuonti puolestaan väheni. Matkustajatuonnin määrä 100 %:n alkoholina oli lähes 60 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2003.

Vuodesta 2007 vuoteen 2008 muiden tilastoimattoman kulutuksen erien yhteismäärä on pysynyt lähes ennallaan. Tilastoimaton alkoholinkulutus oli viime vuonna noin 1,9 litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti. Sen osuus kokonaiskulutuksesta kasvoi vajaalla prosenttiyksiköllä 17,8 prosenttiin.

Kokonaiskulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina

	1995	2003	2006	2007	2008
Tilastoitu kulutus	6,7	7,7	8,4	8,7	8,5
Tilastoimaton kulutus	2,1	1,7	1,9	1,8	1,9
Kokonaiskulutus	8,8	9,4	10,3	10,5	10,4

Alkon myymälöiden määrä lisääntyi, ravintoloiden ja elintarvikeliikkeiden määrät vähenivät

Alkoholijuomien jakeluverkosto 2008

	vuosi	muutos
	2008	08/07
Alkon myymälät	344	+6
Alkon luovutuspaikat	124	-6
Elintarvikeliikkeet	6 093	-96
Tilaviini- ja sahtimyymälät	44	-3
A- ja B-ravintolat	5 964	+122
C-ravintolat	2 358	-166
Ravintolat yhteensä	8 322	-44

Anniskeluravintoloiden kokonaismäärässä ei tapahtunut merkittävää muutosta. Vuodesta 1995 ravintoloiden kokonaismäärä on vähentynyt 1 223:lla siten, että enintään 4,7 tilavuusprosenttisia juomia anniskelevien C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 3 695:llä ja kaikkia alkoholijuomia anniskelevien ravintoloiden määrä on lisääntynyt 2 472:lla. Alkon myymälöiden määrä on lisääntynyt samana aikana 93:lla ja elintarvikeliikkeiden määrä on vähentynyt 1 983:lla.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus laski ja hinnat nousivat

Alkoholijuomien kokonaiskulutus oli vuonna 2008 noin 10,4 litraa asukasta kohti eli prosentin pienempi kuin vuonna 2007. Kokonaiskulutuksen lasku johtuu tilastoidun kulutuksen eli kotimaan myynnin vähenemisestä.

Alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2008 ennakkotietojen mukaan noin 6,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Inflaatio huomioon ottaen alkoholijuomien reaali hinnat olivat noin 1,9 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2007.

Jakelutien mukaan tarkasteltuina alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2008 edellisvuodesta vähittäismyynnissä noin 6,4 prosenttia ja anniskelumyynnissä noin 5,5 prosenttia. Vähittäismyynnissä elintarvikeliikkeiden hinnat nousivat noin 4,8 prosenttia. Alkon mukaan Alkon myymälöiden hinnat nousivat 8,9 prosenttia.

Vuonna 2008 alkoholijuomien reaali hinnat olivat noin 11,4 prosenttia matalammalla tasolla kuin ennen veronalennusta vuonna 2003.

Kulutuksen rakenteessa ei merkittäviä muutoksia

Vuodesta 2007 vuoteen 2008 väkevien juomien tilastoitu kulutus vähentyi 100 %:n alkoholina 5,4 prosenttia, mutta oli silti kuudenneksen korkeampi kuin vuonna 2003. Siiderin kulutus vähentyi neljä prosenttia ja mallasjuomien kulutus prosentin. Sekä Alkossa ja ravintoloissa myytävän vahvan että elintarvikeliikkeissä myytävän käymisteitse valmistetun miedomman long drinkin kulutus kasvoi lähes 14 prosenttia, mietojen viinien kulutus kasvoi runsas kaksi prosenttia ja väkevien viinien kulutus prosentin.

Long drink -juomien osuus tilastoidusta kulutuksesta kasvoi prosenttiyksiköllä ja väkevien juomien osuus pieni vastaavasti.

Alkoholin käytön aiheuttamat haitat rasittavat yhteiskuntaa

Alkoholin kulutuksen kasvu 2000-luvulla näkyy etenkin alkoholin käytön aiheuttamissa terveydellisissä haitoissa. Ennakkotietojen mukaan sosiaalisten haittojen kasvu näyttäisi hidastuneen.

Vuoden 2008 ennakkotietojen mukaan poliisin kotihälytysten määrä väheni runsaat 3 prosenttia. Poliisin tietoon tulleiden pahoinpitelyrikosten kokonaismäärä kasvoi alle prosentin, mutta törkeät pahoinpitelyt vähenivät lähes 7 prosenttia. Rattijuopumustapausten määrä väheni melkein 4 prosenttia. Myös päihtyneenä säilöön otettujen määrä väheni noin 4 prosentilla. Lähes kaikki edellä mainitut haittaosoittimet olivat vuonna 2008 edelleen korkeammalla tasolla kuin vuonna 2003.

Vuonna 2007 alkoholin käytön seurauksena kuoli 3 097 henkeä. Alkoholisairauksiin kuolleiden määrä kasvoi noin 10 prosenttia. Alkoholimyrkytykseen kuolleiden määrä pysyi suunnilleen edellisvuoden tasolla. Vuoteen 2003 nähden alkoholisairauksiin tai -myrkytykseen kuolleiden määrä on kasvanut lähes 40 prosenttia. Tapaturmaan tai väkivaltaan päihtyneenä kuolleiden määrä väheni melkein 12 prosenttia edellisvuoteen nähden. Määrä on vuoden 2003 tasolla. Alkoholisairauksien hoitojaksojen määrä kasvoi vuodesta 2006 lähes 3 prosenttia. Sairaaloissa kirjattiin 26 748 hoitojaksoa, joissa alkoholi oli päädiagnoosina. Tässä on lisäystä yli 10 prosenttia vuoteen 2003 nähden. Vuoden 2008 tilastotiedot alkoholiehtoisista kuolemantapauksista ja sairaanhoitojaksoista valmistuvat tämän vuoden lopulla.

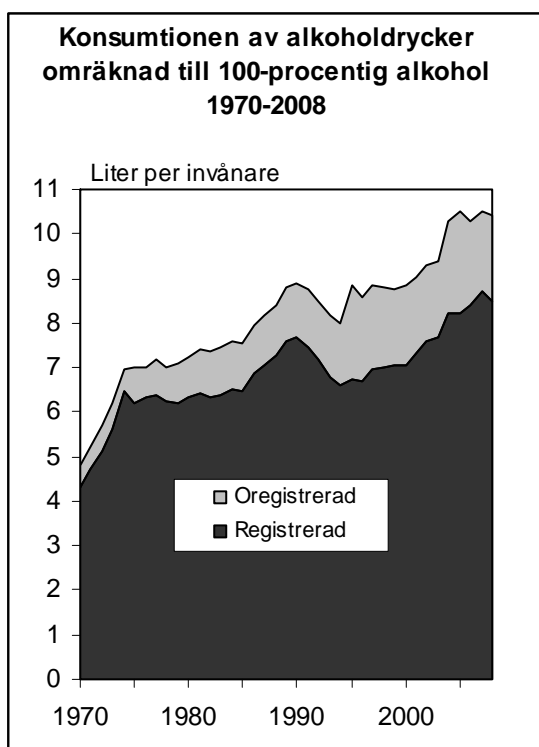
Lähteet: Valvira, THL, Tilastokeskus

Förfrågningar: Valvira: Lennart Wahlfors tfn 09 7729 2417, mobil 050 324 97 04
THL: Esa Österberg tfn 020 610 7018, mobil 0400 417 514
Marke Jääskeläinen tfn 020 610 7654

Alkoholkonsumtionen 2008

	tusen liter	+ - % 08/07
Starka alkoholdrycker	34 142	- 5,3
Starkviner	4 646	1,5
Lättviner	59 468	1,7
Cider	57 335	- 4,0
Long drink	42 543	14,6
Maltdrycker	446 524	- 1,2
Totalt 100-procentig alkohol	45 480	- 1,3

Den totala konsumtionen per inv. omräknad till 100-procentig alkohol

	1995	2003	2006	2007	2008
Reg. konsumtion	6,7	7,7	8,4	8,7	8,5
Oreg. konsumtion	2,1	1,7	1,9	1,8	1,9
Total konsumtion	8,8	9,4	10,3	10,5	10,4

Den registrerade alkoholkonsumtionen sjönk

Enligt preliminära uppgifter var den registrerade alkoholkonsumtionen drygt 45 miljoner liter absolut alkohol år 2008. Konsumtionen hade minskat med 1,3 procent jämfört med föregående år. Alkoholkonsumtionen per invånare var 8,5 liter. Den registrerade alkoholkonsumtionen har emellertid ökat med 13 procent från år 2003.

Detaljför säljningen av alkohol i Alkos butiker minskade med 2 procent och ökade med 1 procent i livsmedelsbutikerna. Hela detaljförsäljningen gick ner 0,5 procent. Försäljningen av alkoholdrycker för servering (partiförsäljarnas leveranser till restauranger) minskade nästan 6 procent från året innan. Konsumtionen av alkoholdrycker som serveras har minskat drygt en fjärdedel mellan 1997 och 2008.

Detaljför säljningens andel av den registrerade alkoholkonsumtionen steg till 85,3 procent. Alkoförsäljningens andel minskade till 42,6 procent och livsmedelsbutikernas steg till 42,7 procent. Restaurangförsäljningens andel av den registrerade alkoholkonsumtionen minskade till 14,7 procent.

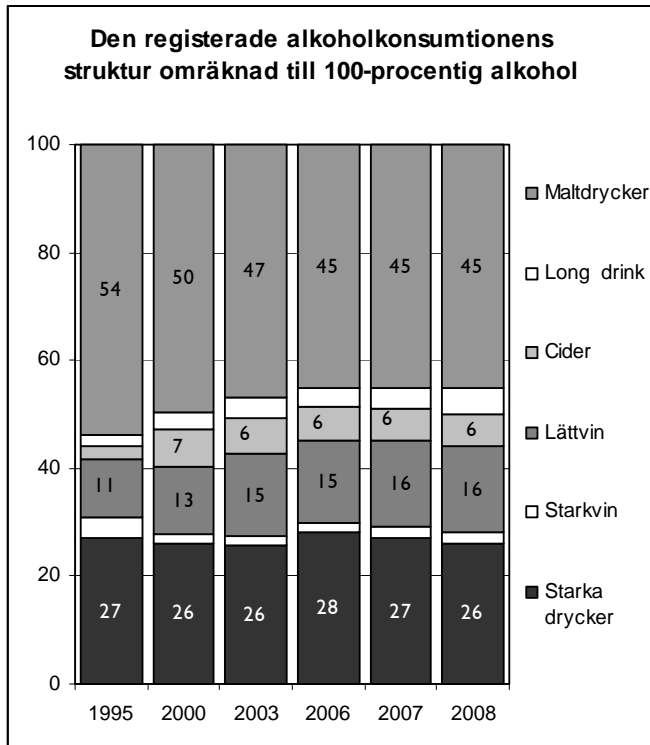
Den oregistrerade alkoholkonsumtionen ökade

Den officiella konsumtionsstatistiken omfattar inte den så kallade oregistrerade alkoholkonsumtionen, dvs. alkohol som resenärer importerar, laglig och olaglig hemtillverkning, alkohol som finländare konsumerar utomlands samt smuggling och T-sprit och andra surrogat. Resandeförseln står nuförtiden för nästan tre fjärdedelar av den oregistrerade alkoholkonsumtionen, då dess andel ännu för några år sedan var ungefär hälften.

I början av 2004 avskaffades kvoterna för skattefri import av alkohol från andra EU-länder, i mars sänktes alkoholskatten i Finland med i snitt 33 procent och i maj blev Estland EU-medlem. Trots skattesänkningen ökade resenärernas införsel av alkohol med cirka två tredjedelar 2004. I slutet av 2005 märktes en klar nedgång i resandeförseln av alkohol. År 2007 blev nedgången långsammare och sjönk till 3 procent.

År 2008 ökade resandeförseln av alkohol med drygt 4 procent jämfört med året innan. Införseln av starka drycker, starka viner och lättviner ökade tydligt, medan införseln av long drink, cider och matdrycker minskade. Resenärernas införsel omräknad till 100-procentig alkohol låg på en nästan 60 procent högre nivå än 2003.

Den totala mängden övrig oregistrerad alkoholkonsumtion har förblivit nästan oförändrad från 2007 till 2008. Den oregistrerade alkoholkonsumtionen var i fjol cirka 1,9 liter 100-procentig alkohol per invånare. Dess andel av den totala konsumtionen ökade med knappt 1 procentenhet till 17,8 procent.

Den totala alkoholkonsumtionen sjönk och priserna steg

År 2008 var den totala alkoholkonsumtionen cirka 10,4 liter per invånare, dvs. 1 procent mindre än 2007. Den totala konsumtionen sjönk till följd av att den registrerade konsumtionen, dvs. den inhemska försäljningen, minskade.

Enligt preliminära uppgifter ökade de nominella priserna på alkoholdrycker år 2008 cirka 6,1 procent jämfört med året innan. Med hänsyn till inflationen var realpriserna på alkoholdrycker ungefär 1,9 procent högre än 2007.

Om man utgår från distributionskanalerna, steg detaljhandels nominella priser på alkoholdrycker cirka 6,4 procent år 2008 från året innan och inom försäljningen av alkohol för servering cirka 5,5 procent. Inom detaljhandeln steg priserna i livsmedelsbutiker cirka 4,8 procent. Enligt uppgifter av Alko steg priserna i Alkos butiker 8,9 procent.

År 2008 var realpriserna på alkoholdrycker ungefär 11,4 procent lägre än före skattesänkningen 2003.

Inga större förändringar i konsumtionsstrukturen

Även om den registrerade konsumtionen av starka drycker omräknad till 100-procentig alkohol minskade 5,4 procent från 2007 till 2008, var den ändå en sjättedel större än 2003. Konsumtionen av cider sjönk 4 procent och konsumtionen av maltdrycker 1 procent. Både konsumtionen av stark long drink, som säljs i Alko och restauranger, och av svagare long drink, som tillverkas genom jäsnings och säljs i livsmedelsbutiker, ökade med nästan 14 procent. Konsumtionen av lättvin ökade drygt 2 procent och konsumtionen av starka viner 1 procent.

Andelen long drink av den registrerade konsumtionen ökade en procentenhet, medan andelen starka alkoholdrycker minskade lika mycket.

Fler Alkobotiker, färre restauranger och livsmedelsbutiker

Distributionsnät för alkoholdrycker 2008

	år	förändr.
	2008	08/07
Alkos butiker	344	+6
Alkos utlämningsställen	124	-6
Livsmedelsbutiker	6 093	-96
Gårdsvins- och sahtibutiker	44	-3
A- och B-restauranger	5 964	+122
C-restauranger	2 358	-166
Restauranger totalt	8 322	-44

Det totala antalet restauranger med alkoholservice ändrades inte särskilt mycket. Sedan 1995 har det totala antalet restauranger minskat med 1 223, dvs. antalet C-restauranger som serverar drycker med högst 4,7 volymprocent har minskat med 3 695 och antalet restauranger som serverar alkoholdrycker har ökat med 2 472. Under samma period blev Alkos butiker 93 fler och antalet livsmedelsbutiker minskade med 1 983.

Skadeverkningarna av alkoholkonsumtionen anstränger samhället

Den tilltagande alkoholkonsumtionen på 2000-talet syns särskilt i alkoholbrukets hälsorelaterade skadeverkningar. Preliminära uppgifter tyder på att ökningen av sociala skadeverkningar har blivit långsammare.

Enligt de preliminära uppgifterna för 2008 minskade antalet polisbesök i hemmen drygt 3 procent. Det totala antalet misshandelsfall som polisen fått kännedom om ökade knappt 1 procent, medan fallen av grov misshandel minskade nästan 7 procent. Antalet rattfyllerifall minskade nästan 4 procent. Också antalet omhändertagna berusade personer minskade cirka 4 procent. Så gott som alla ovannämnda indikatorer för skadeverkningar var år 2008 fortfarande på en högre nivå än 2003.

År 2007 dog 3 097 personer till följd av alkoholbruk. Antalet personer som dött till följd av alkoholrelaterade sjukdomar steg cirka 10 procent från året innan, medan antalet som dött till följd av alkoholförgiftning var ungefär på samma nivå. Jämfört med 2003 hade antalet personer som dött till följd av alkoholrelaterade sjukdomar eller alkoholförgiftning ökat med nära på 40 procent. Antalet berusade personer som avlidit till följd av en olycka eller våld minskade nästan 12 procent från föregående år. Antalet var på samma nivå som 2003. År 2007 steg antalet vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar nästan 3 procent från året innan. På sjukhusen registrerades 26 748 vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos. Detta var över 10 procent mer än 2003. Statistikuppgifter om antalet alkoholrelaterade dödsfall och perioder av sjukhusvård 2008 fås i slutet av detta år.